

CALBRECHT, Jozef, missionaris van Scheut, historicus (Sinaai-Waas 10 april 1886).

Toen hij middelbaar onderwijs in Sint-Niklaas ontving, werkte hij als overtuigd Vlaming in de studentenbond. Toen ontstond zijn vriendschap met Filip de Pillecijn en Frans van Cauwelaert. Toen hij werd opgenomen in de Congregatie van Scheut, bleef zijn werkdadig Vlaams idealisme voortleven. Tijdens zijn theologische studie te Leuven en de

eerste jaren van zijn priesterschap was hij rusteloos bedrijvig. Binnen het klooster richtte hij voor zijn confraters een Vlaamsche Sprekersbond op. Daarbuiten stichtte hij het Secretariaat van het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond, waarvan hij het werk tot 1922 op zich nam.

Met raad en daad steunde hij Gabriëlle van Caeneghem bij de stichting van de Vlaamsche Meisjesbeweging. Hij was ook een enthousiast verdediger van Amicitia, een Leuvense studentenvereniging die het clubleven op een hoger peil wenste te brengen. Binnen Amicitia bestond een geheime stootgroep, de Ridderschap van Sint-Michiel, gesticht en geleid door Firmin Deprez, die werkte onder de leuze „Voor God en Vlaanderen tot de dood”. Enkele namen onder de vele: Firmin Deprez, Hilaire Gravez, Fernand Collin, Edmond Rubbens, Remi Ghesquiere, Albert de Vleeschouwer, Frans Brusselmans, Gerard Romsée. Pater Jozef Calbrecht was aalmoezenier van de Oostvlaamse afdeling en de geheime vergaderingen hadden plaats op zijn kamer in het klooster. De oorspronkelijke ridderschap overleefde de oorlog echter niet.

In de oorlogsperiode studeerde hij te Oxford en in 1915 werkte hij mee aan de stichting van het Belgisch College aldaar. Hij raakte er bevriend met Jules Persijn. In 1915 kwam hij naar De Panne, maar werd door de legerleiding om zijn Vlaamse overtuiging uit de frontstreek gewezen. Daarna doceerde hij te Haaren en in 1916 stichtte hij het weekblad *De Klok* uit België. Na de oorlog liet hij zijn vriend Frans van Cauwelaert niet in de steek en sprak op vergaderingen ter verdediging van het Minimumprogramma, totdat het hem van hogerhand verboden werd. Tot 1924 bleef hij de gevierde redenaar op studentenvergaderingen. Frans van Cauwelaert zocht hem ook aan voor de redactie van *De Standaard*, maar zijn overste weigerde. In 1922 promoveerde hij in de geschiedenis met een proefschrift over de Sinte Peetersmannen. Hij vertrok in 1924 naar de Filippijnen. Toen hij in 1930 terugkwam, wijdde hij zich aan historisch onderzoek en aan pastoraal werk.

WERKEN: *De oorsprong der Sinte Peetersmannen, hunne voorrechten, hunne inrichting en de evolutie dezer instelling tot bij den aanvang der XVIe eeuw* (1922); - *De Vlamingen en de Spaansche ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten* (1928).
LITERATUUR: A. de Vleeschouwer, *Eerwaarde Pater Dr. Jozef Calbrecht*, in *Ons Volk ontwaakt* (1924, p. 507); - F. de Pillecijn, *Pater Calbrecht*, in *Pallieter*, jg. 3, nr. 42 (19 oktober 1924, p. 1-3).